

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
The Relationship Between Managerial Skills of School Administrators
and Academic Administration of School Under Suphanburi Primary
Educational Service Area Office 1

จุฑารัตน์ ขันติกาโร¹ และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์²

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี^{1,2}

Jutarat Khantikaro¹ and Pongsak Ruamchomrat²

Kanchanaburi Rajabhat University^{1,2}

Corresponding Author, Email: jkhtikaro@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 289 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามพื้นที่จัดการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

* ได้รับบทความ: 18 พฤษภาคม 2566; แก้ไขบทความ: 15 ธันวาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 24 ธันวาคม 2566

Received: 18 May 2023; Revised: 15 December 2023; Accepted: 24 December 2023

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านความรู้ ความคิด ด้านการศึกษาและการสอน ด้านมนุษย ด้านมโนภาพ และด้านเทคนิค

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร; การบริหารงานวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study the managerial skills of school administrators, the academic administration of school and the relationship between managerial skills of school administrators and academic administration of school under Suphanburi Primary Educational Service Office 1. The samples used in this research consisted of 289 administrators and teachers in schools random sampling to the educational area. The research instrument was a 5-level estimation scale questionnaire with content validity of 1.00 and reliability at 0.99. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient analysis. The statistical significance level was at 0.05.

The results of the research were as follows:

1. The managerial skills of school administrators under Suphanburi Primary Educational Service Office 1, was overall and each aspect at a high level, ranking in the order of mean from high to low as cognitive skill, education and instructional skill, human skill, conceptual skill and technical skill.

2. The academic administration of school under Suphanburi Primary Educational Service Office 1, was overall and each aspect at the highest level, ranking in order of mean from high to low as development and usage of technology in education, development of the learning process, measurement, evaluation, and transfer of learning achievement, educational supervision, promotion and supporting in school academic affairs for personnel and stakeholder in educational administration, school curriculum development and academic affairs planning.

3. The relationship between managerial skills of school administrators and academic administration of school under Suphanburi Primary Educational Service Office 1, overall, was a highly positive correlation of statistical significance at 0.01.

Keywords: Managerial Skills; Academic Administration; Administrators

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยได้ถูกจัดให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ในหมวด 1 มาตรา 6 ซึ่งให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่นั้น ๆ จะมีอำนาจตัดสินใจในระบบการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เวลาและขั้นตอนในการดำเนินงานรวดเร็วและคล่องตัว นโยบายในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงนี้ได้ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาดำเนินการไปได้ทันที โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย

เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา และมีกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 4 แนวทาง คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 : 45-46)

จากความสำคัญของการบริหารงานวิชาการดังกล่าว จึงถือได้ว่าการบริหารการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญและส่งผลกระทบต่อพัฒนาระบบการศึกษาในด้านคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างมาก โดยเฉพาะทักษะและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาคุณลักษณะของตนเองในด้านความเป็นผู้นำผู้ประสานความร่วมมือจากทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อขับเคลื่อน และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านคุณภาพการศึกษารวมไปถึงการระดมและจัดสรรทรัพยากร นอกจากนี้ สิ่งสำคัญคือต้องมีความสามารถในการใช้ทักษะการบริหารได้เป็นอย่างดี ซึ่งทักษะเหล่านี้ล้วนขึ้นอยู่กับทัศนคติและประสบการณ์ของตัวผู้บริหารเอง (บุญยวรีย์ เศรษฐวงศ์สกุล, 2557 : 188-189)

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ ทักษะของผู้บริหารจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการเป็นลำดับแรก ทั้งนี้สถานศึกษาจะมีคุณภาพมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญว่าสอดคล้องกับแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่มีต่อการพัฒนานักเรียนและสถานศึกษา (อุษา แซ่เตียว, 2559, หน้า 2-3) ซึ่งเดรกและโรว์ (Drake & Roe, 1986 : 30) ได้เสนอว่า ทักษะที่จำเป็นในการบริหาร สถานศึกษาควรมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ ความคิด โดยเป็นความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิดเพื่อแก้ปัญหาในการบริหารงานภายในองค์กร 2) ด้านเทคนิค เป็นความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของผู้บริหารในการใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีในการปฏิบัติงานและสามารถแนะนำหรือชี้แนะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ 3) ด้านการศึกษาและการสอน เป็นความสามารถในการจัดการและการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับภารกิจ สังคม และชุมชน 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และรู้จักใช้คนให้ปฏิบัติงานในโรงเรียน เข้าใจสภาพความแตกต่างของมนุษย์ สามารถสร้างระบบความร่วมมือระหว่างผู้ร่วมงานฝ่ายต่าง ๆ ได้ และ 5) ด้านมโนทัศน์ เป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ทั้งหมดในองค์กร (มานะศักดิ์ พรหมอ่อน และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2564 : 116-117)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ด้านการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายงานวิชาการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เนื่องจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ

ในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทั้งทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ต้องเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างดี จนสามารถนำไปดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้ และในขณะเดียวกันก็ต้องตอบสนองความต้องการของชุมชน ผู้ปกครอง และท้องถิ่นตามบริบทของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอันดับหนึ่ง เพื่อจะได้มีเวลาบริหารเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนและเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ (ภูมิชัย พลศักดิ์, 2561 : 69)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานบริหารวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายของมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีผู้บริหารและครู 1,164 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 289 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามพื้นที่จัดการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับใช้ถามครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจรายการ (checklist) เกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่ง และพื้นที่จัดการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมี 5 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งมี 7 ด้าน

2.2 คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพบว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานบัณฑิตศึกษา สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อแจกให้กับครูในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 289 ชุด โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและกลับคืนให้ผู้วิจัยภายใน 7-15 วัน ทางออนไลน์ และผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

4.2 การวิเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981 : 195)

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 316)

ผลการวิจัย

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวม ดังตารางที่ 1

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1. ด้านความรู้ ความคิด	4.49	0.45	มาก
2. ด้านเทคนิค	4.45	0.45	มาก
3. ด้านการศึกษาและการสอน	4.46	0.45	มาก
4. ด้านมนุษย	4.47	0.50	มาก
5. ด้านมโนภาพ	4.46	0.46	มาก
รวมเฉลี่ย	4.47	0.42	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านความรู้ ความคิด ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.45) รองลงมาคือ ด้านมนุษย ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.50) ด้านการศึกษาและการสอน ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.45) ด้านมโนภาพ ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.46) และด้านเทคนิค ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.45) ตามลำดับ

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ตารางที่ 2 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวม ดังตารางที่ 2

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1. การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.30	0.41	มาก
2. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.23	0.47	มาก
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.21	0.44	มาก
4. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.16	0.45	มาก
5. การนิเทศการศึกษา	4.34	0.44	มาก
6. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	4.31	0.42	มาก
7. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.38	0.41	มาก
รวมเฉลี่ย	4.28	0.34	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.41) รองลงมาคือ การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.34$, S.D.= 0.44) การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.42) การวางแผนงานด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.41) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.47) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.44) และการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.45) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวม ดังตารางที่ 3

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)								
ทักษะ การบริหาร	การบริหารงานวิชาการ							Y _{total}
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	
X ₁	0.63**	0.68**	0.63**	0.54**	0.70**	0.64**	0.69**	0.83**
X ₂	0.65**	0.68**	0.61**	0.58**	0.66**	0.61**	0.68**	0.82**
X ₃	0.63**	0.64**	0.62**	0.55**	0.68**	0.60**	0.71**	0.81**
X ₄	0.54**	0.62**	0.61**	0.58**	0.69**	0.65**	0.68**	0.79**
X ₅	0.58**	0.67**	0.60**	0.60**	0.64**	0.59**	0.68**	0.80**
X _{รวม}	0.66**	0.72**	0.67**	0.62**	0.74**	0.68**	0.75**	0.89

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.89$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับความสัมพันธ์รายด้านอยู่ในระดับสูง เรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($r = 0.75$) ด้านการนิเทศการศึกษา ($r = 0.74$) และด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($r = 0.72$) ส่วนด้านที่ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($r=0.68$) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($r = 0.67$) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ($r = 0.66$) และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($r = 0.62$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านความรู้ ความคิด ด้านการศึกษาและการสอน ด้านมนุษย ด้านโนภาพ และด้านเทคนิค ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการที่ผู้บริหาร มีทักษะการบริหารงานที่ดีและครบถ้วนทั้ง 5 ด้านนั้น จะสามารถเข้าใจกระบวนการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ วรรณทอง (2563) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มอำเภอบ้านดุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัญจวน คำมูล (2566) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษา เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรชมน พินทุสมิต (2560) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพา พรหมแย้ม (2562) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิตย์ พิมพ์โคตร และศิริรัตน์ ทองมีศรี (2565) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ และทักษะของผู้บริหารจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างมาก เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นงานที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการเป็นลำดับแรก ทั้งนี้สถานศึกษามีคุณภาพมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของคาวี เจริญจิตต์ (2557) ได้ศึกษาการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา แซ่เตียว (2559) ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิชัย พลศักดิ์ (2561) ได้ศึกษาการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ควรส่งเสริมหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหาร เทคนิคการบริหารงานในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาและปรับปรุงเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนภายในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2.2 ควรศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2.3 ควรศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

องค์ความรู้ใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้านการศึกษาและการสอนกับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ให้การสนับสนุนแนวคิดและวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและเต็มศักยภาพ มีการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้ทันสมัยเพื่อพัฒนา การเรียนการสอน และสนับสนุน ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกด้านความรู้และการใช้สื่อเทคโนโลยีให้แก่ครู บุคลากรและนักเรียน

ส่วนทักษะด้านมนุษยกับการบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนงานด้านวิชาการมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารควรกำกับ ดูแลเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ดำเนินวางแผนให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาสาระ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องวิเคราะห์หลักสูตร แกนกลาง และสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ วรรณทอง. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มอำเภอบ้านดุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 9(2), 110-124.
- คาวี เจริญจิตต์. (2557). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์โพรเกรสซิฟ.
- บุญยวรีย์ เสวตวงศ์สกุล. (2557). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พรหมน พินทุสมิต. (2560). การปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ภูมิชัย พลศักดิ์. (2561). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. *วารสารบริหารการศึกษา มศว.*, 15(2), 67-79.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มานะศักดิ์ พรหมอ่อน และ พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 4(3), 115-124.
- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รัฐจวน คำมูล. (2566). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู. *วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9(1), 197-210.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- อาทิตย์ พิมพ์โคตร และ ศิริรัตน์ ทองมีศรี. (2565). แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดชลบุรี. *วารสารพัฒนาการเรียนรู้ศาสตร์สมัยใหม่*, 8(3), 250-269.

อุษา แซ่เตียว. (2559). ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Best, J. W. (1981). Research in education (4th ed.). Englewood Cliff: Prentice Hall.

Drake, T. L., & Roe, W. H. (1986). The principalship (3rd ed.). New York: Macmillan.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610